



Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd Herbipolin Abbatis, viri suo aeuo doctiss. ... Partis Opera Historica, Qvotqvot hactenus reperiri potuerunt, omnia

Partim E Vetvstis Fvgientibusque editionibus reuocata, & ad fidem
Archetyporum castigata; partim ex manuscriptis nunc primùm edita ;
Qvorvm Catalogvm Aversa pagina exhibet

Iohannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd
Herbipolin Abbatis, viri suo æuo doctissimi Secvndæ Partis Chronica
Insignia Dvo - I. Coenobii Hirsavgiensis, Diœcesis Spirensis: eius
foundationem & progressum ab Anno Christi DCCCXXX. vsque ad Annum
MCCCLXX. II. Coenobii ...

Trithemius, Johannes

Francofvrti, 1601

XXIX. Reverendo In Christo Patri, Domino Ioanni Trithemio abbati
monasterii S. Iacobi Herbipolensis, quondam vero Spanhemensi,
præceptoris suo colendissimo, Ioannes de Woesbruck, Serenissimi Regis ...

urn:nbn:de:0128-1-17336

ingentes, sciens te verum & ex animo fidelem amicum. Nisi enim tua me prærunctis delectaret amica præsentia, verus certe non essem amicus. Quis non totus delectetur esse secum? au: quis pariat esse diuisus? Totus autem tecum esse non potest, qui non vult esse cum amico. Interrogatus namque Aristoteles, quid esset amicicia, respondit: *Vna est anima in duobus corporibus cohabitans.* Et quod alius pulchre quidem dixit de amico suo: *Dimidium anima mea.* Secum ergo est qui est cum amico. Et ego sentio dimidium animæ meæ esse in te amicorum constantissime, propter vim scilicet amoris, & ideo te corpore quidem absente nescio quid patior præsentem spiritu: quo fit vt me loqui tecum existimem, raptusque amoris magnitudine finem nequeam inuenire verborum. Vnde vim mihi facere compellor, ne modum excedat epistola. Tu literis parce præcor incultis, & si minus scripsi prudentem, amicitia noueris imputandum, cuius impellente potentia me amor in te occupauit diuisum. Quoties enim cunque amicum te cogito, dimidium me non totum penes me esse cognosco. Vale alter ego, tui memor & amans, quoniam ego mecum memor & amator per amicitia speculum in te. Iterum vale. Ex Herbipoli 12. die mensis Iulii Anno 1507.

XXIX.

REVERENDO IN CHRISTO PATRI, DOMINO IOANNI TRITHEMIO
abbati monasterii S. Iacobi Herbipolensis, quondam vero Spanhemensi, præceptori suo
lendidissimo, Ioannes de Woesbruck, Serenissimi Regis Castiliæ monetarius
magnæ, Telonei Brugis in Flandria magister Salutem.

REVERENDE pater, anni ferme quinque iam elapsi sunt, quod cum tua paternitate ultimo in Spanheim fui constitutus, & nihil postea certi audire vel percipere vsquam potui de eadem, quid ageret, aut quomodo valeret. Nihil enim audirem libentius, quam bonam valetudinem tuam, felicem statum, prosperamque in cunctis fortunam. Magna est nominis tui fama nobiscum, & in ore laudaris omnium doctorum virorum, nobilium quoque & magnatorum: & multi sunt in omni terra nostra, qui te videre cupiunt, tuaque optant eruditione doceri. inter quos est vnus venerabilis decretorum doctor, Nicolaus nomine de pulchro monte*, homo vniuersaliter doctissimus in philosophia, in mathematica, in astronomia, in medicinis, in cosmographia, in theologia quoque, & in cæteris scripturarum disciplinis multum excellenter peritus, quia fama nominis tui vsque adeo inflammatus est, vt neque sumptibus parcendum duxerit, neque periculis & laboribus ferretur itineris longissimi, quo minus ad tuam venire paternitatem quantoties possit. Commendatiis ad tuam reuerentiam literis à me petitis & acceptis, anno proxime præterito iter satis periculosum assumpsit ad te, propter inquietudinem Sycamborum, venitque ad monasterium tuum Spanhemense vice sima quarta die mensis Februarii. At tua reuerendissima paternitate non inuenta, cum tristitia magna reuersus est ad oppidum nostrum Brugense vnde exierat, literis suis & meis in Spanheim apud priorem tuum relictis, tibi quam primum præsentandis ad manum. Hinc factum est, vt status & rerum tuarum ambo ignari vitam cum tadio multo agere cœperimus, & necessario ab inquisitione tui cessaremus. Ferebatur etenim istic tuam reuerendissimam paternitatem esse cum Marchione Brandenburgense in Marchia, sed de tuo ad monasterium reditu nihil certi audiuimus. Tandem Deo sic ordinante ex magistro Nicolao Beiselio, quem optime nouit paternitas tua, canonico sancti Germani Traiectensi, in medicinis doctore, qui veniens ex Italia tecum fuit Neometi, cognouimus te esse sanum & incolumem, rebusque tuis bene prouisum, dimissaque abbatia Spanhemensi ad Herbipolim te contulisse, & ibi in pace & tranquillitate philosophari, de quo tibi multum congratulamur, scientes quod vitam in ocio minime sis acturus: quin potius more tuo semper aliquid scripturus, quod multis proficiat in salutem. Prædictus vero de pulchro monte Doctor Nicolaus, qui præ nimio tui desiderio vigilans te semper cogitat, & nocte somniat dormiens, nullam sibi requiem dare potest, donec suo tandem satisfaciatur instituto, quo te videre cupit, & dulces tecum de vera scientia miscere sermones. Est enim vir tua allocutione non indignus, utpote doctus & multarum linguarum peritus: in multis quoque expertus & rebus & gentium ritibus diuersarum. Bina vice Hierosolymis fuit, in Turcia diutius conuersatus est: Venetijs quoque, Neapoli, Bononia, Parisijs, Oxonia, Salamantica in Hispania, & alijs multis locis amore sapientiæ scripturarum peregrinus extitit. Quatenus ergo tandem satisfieri sancto, eius desiderio queat, reuerendissimam paternitatem tuam

ambo

* Schou-
berg.Nicolaus
de pulchro
monte.

amicum. Nisi enim tua me premittit
em amicus. Quis non totus delectetur effici
utem secum esse non potest, qui non vult
es, quid esset amicitia, respondit: Praesertim
ulchre quidem dixit de amico suo: *Amicus*
o. Et ego sentio dimidium anime meae
scilicet amoris, & de eoque corpore quidem
o fit ut me loqui tecum existimem, & quae
ite verborum. Vnde vim multam exco
eris parce praeroculis, & si minime
cuius impellente potentia me amicitia
micum te cogito, dimidium me non
nemor & amans, quoniam ego me
terum vale. Ex Herbipoli 12. die mensis

IX.
I. DOMINO IOANNI TRITHEMIO
quondam vero Spanhemensis praepositi
Serenissimi Regis Castiliae monetarius
Flandriae magister Salutem.

ue iam elapsi sunt, quod cum tua potentia
nihil postea certi audire vel petere sperare
alaret. Nihil enim audirem libertatis, quam
prosperamque in cunctis fortunam. Magna
laris omnium doctorum virorum, quibus
ni terra nostra, qui te videre cupiant, magis
s venerabilis decretorum doctor, Nihil
saliter doctissimus in philosophia, in mathe
ographia, in theologia quoque, & in car
er peritus, quia fama nominis tui vixit
ndum duxerit, neque periculis & laboribus
d tuam venire paternitatem quantis
litteris a me petitis & acceptis, anno nonne
te, propter iniquitatem Sycamborum,
nse vicesima quarta die mensis Februarii de
a, cum tristitia magna reuertus est ad
tis & meis in Spanheim apud priorem
manum. Hinc factum est, ut illatus de
to agere coepimus, & necessario ab
stific tuam reuerentissimam paternitatem
chia, sed de tuo ad monasterium reditu
te ex magistro Nicolao Beiffelo, quem
Germani Traiectensi, in medicina doctum
cognouimus te esse sanum & incolomem
patia Spanhemensi ad Herbipolim te con
phari, de quo tibi multum congratulamur
us: quin potius more tuo semper aliq
radictus vero de pulchro monte Doctor
te semper cogitat, & nocte somnia domi
suo tandem satisfaciatur instituto, quo
ere sermones. Est enim vir tua allocutione
nguarum peritus: in multis quoque ex
na vice Hierosolymis fuit, in Turcia dicitur
Bononia, Parisijs, Oxonia, Salamantica
scripturarum peregrinus exiit. Quare
ucat, reuerentissimam paternitatem

ambo simul diligentissime rogamus, vt nobis rescribas cum latore praesentium, vbi & quando praesentiam tuam possit conuenientius accedere, propterea quod multa habeat tecum loqui & conferre, quae literis nequeat demandare. Spero certe, quod eius conuersatio tibi non erit inuicunda. Vale praepositorum amatissime. Ex oppido Brugenfi in Flandria, 4. die mensis Martii. Anno incarnationis dominicae 1507.

XXX.

IOAN. TRITHEM. AB. MONASTERII S. IACOBI IN SVBVRBIO
civitatibus Herbipolensis, quondam vero Spanhemensis, 10 anni de Woesbruck magni
Telonei Brugenfis magistro, Salutem.

10 VICESIMA septima die mensis Maii Literas tuas amice charissime, simul & cuiusdam Nicolai de pulchro monte decretorum Doctoris per quemdam iuuenem suscepimus, qui cum altera mox die abiturum necessario se diceret, brevius rescriptimus quam nostri fuerat instituti. Quod cum serenissimo Principe Domino Marchione Brandenburgensium nos fuisse commemorasti, verum est, abbatiamque dimisisse Spanhemensem & assumpsisse aliam, qui retulit non erravit. Non sine causa factum est maxima, quam vt scias, quam potero breuiter his literis consignabo. Anno Christianorum quinto supra quingentesimum atque millesimum, prima die mensis Aprilis de monasterio meo Spanhemensi exiui, a Serenissimo Principe Palatino vocatus Heidelbergam, vbi me aliquandiu moram agente, quidam ex monachis meis coniunctis sibi quibusdam Cynonotis, quandam in me conspirationem ordinantes occultam, Ducem illum Ioannem, quem optime nouisti ab olim, mihi reddiderunt infensum, vique adeo, vt quosdam e familia nostra, qui partibus fauere meis videbantur vinculis iuberet mancipari publicis, quasi malefactores sceleratos. Haec dum mihi nunciarentur absenti commotus temeritate facti, statueram non redire ad monasterium, nisi tanti prius auctores mali contumeliam satisfatione congrua expiasent. Remansi ergo foris & maneo vsque in praesentem diem, nihil dubitans de iustitia Dei, quoniam in foueam cadent impii quam fecerunt. Quintadecima igitur die mensis Octobris proxime praeteriti, abbatiam hanc in qua nunc maneo adsumpsi, & Spanhemensem propter infidelitatem monachorum & ducem infensum voluntate spontanea resignaui. Hic ergo nunc viuo quamdiu voluerit altissimus, mihi & scripturis vago, semperque vltimam vocationem quam effugere potest nemo pauidus expecto. Quod si bonus ille doctor tuus me accedere voluerit, hic spero inueniet, nisi forsitan me interea oporteat aliquorsum declinare ad tempus vocatum vt olim. Scis enim quam necessarium nobis sit principum quandoque obedire mandatis. Vale nostri memor & amans. Ex Herbipoli vicesima octaua die mensis Maii. Anno Christianorum 1507.

XXXI.

40 REVERENDISSIMO PATRI DOMINO IOANNI TRITHEMIO
abbati adis S. Iacobi Herbipolis, viro inter Germanos primario, Nicolao Gerbellius
Phorcentis salutem & felicitatem aeternam.

50 CVM tu quidem reuerentissime pater & abba integerrime, tuis tibi monumentis literariis laudem tantam apud posteros & gloriam inuicibilem comparaueris, vt non tam humo humili, quam ipsis sub astris splendentibus deambulare occipias. non tamen viuus hic ille ingenii tui vigor otio delitescit, senio languet, viribusve medullitis disciplinarum palaestra eneruatis fluctuat, debilitatur, aut alget, sed lucubrationibus diurnis elychniumque redolentibus noui aliquid (si vera est fama) excogitat, quod admirabimur, concupiscimus, summaque veneratione hilariter exosulemur. Gratulor mihi ipsi sapientiuscule reuerentissime pater, me felicissimo hoc seculo progenitum, quo tot illustres viri, nec ignobilis fama, in Germania passim prodire, quos inter tu vnus es, qui cum literis Latinis & Hebraeis & Graecis apud Germanos fecisti locupletiores, inter quos tantum polles & enitescis, vt an cuiquam te comparem, an praferam cunctis in triuio sim, fluctuamque Chremetis instar Terentiani. Verum non inconsiderate dubito, cum non triuuium in te, sed disciplinarum omnium theatrum spaciosum, exuberans, nitidissimum conspicimus, non in te virtutem vnam aut tres, sed eas omnes tenaciter & agminatim coagulatas perinde ac spectaculo decentissimo spectemus. Quibus magnificenter & bellice exornatus multorum animos, plerorumque exercitationem literariam, omnium in

